

Burger of consument (2011)

Sieth Delhaas

imagazine-seniorenweb, augustus 2011

Zijn senioren van nu slechte burgers geweest? In die zin, dat ze onvoldoende hebben beseft wat burgerschap inhoudt? Daar dus ook onvoldoende invulling aan hebben kunnen geven? Dat ze nooit volwassen burgers zijn geworden?

Deze vragen kwamen bij me op nadat ik zondag 24 juli had geluisterd naar de discussie van het *Filosofisch Kwintet* van de omroep *Human*. Onderwerp was de *innerlijke spanning binnen de rechtstaat*.

Eén van de gasten definieerde burgerschap als een publiek ambt. En de overheid werd verweten dat ze de burger meer en meer als consument was gaan aanspreken.

Wat een onrustbarend onderscheid.

De zuilen kwamen ter sprake. Zij vertegenwoordigden tot ver in de jaren zestig zo goed als alle Nederlandse burgers. Burgers, leden van die zuilen - er was een liberale, een socialistische, een protestantse en een katholieke zuil - vertrouwden er te vaak en nogal vanzelfsprekend op dat de zegsmannen van de zuil waartoe men zich rekende, wel wisten wat goed voor hen was. Burgers waren nog onvoldoende geëmancipeerd. Laat staan dat het gros benul had van burgerschap als publiek ambt.

Ik herinner mij als kind en jongere de discussies rond kamer- of gemeenteraadsverkiezingen, of de kerk of een geestelijke het recht had om een stemadvies uit te brengen. Of dat men, erger nog, aan bedreigingen of uitsluiting werd blootgesteld als je wel of niet op die of die partij of persoon stemde.

Wij, senioren, die de standvastige zuilen nog hebben meegemaakt en de afbrokkeling en de verdwijning ervan in de resterende decennia van de twintigste eeuw zagen en ook voelden gebeuren, zouden dus tijdens ons leven onvoldoende gepokt en gemazeld zijn geraakt in het ware burgerschap...

Deze conclusie waar mijn vraag toe leidde, komt me als zeer aannemelijk voor als men de verwarring en onzekerheid van burgers op allerlei terreinen in onze maatschappij van nu ziet.

Ik lees - www.filosofischkwintet.tv - dat er veel mensen tussen en na de zes uitzendingen mee discussieerden op de site. En dat men overweegt met deze uitzendingen door te gaan. Dat is een hoopvol teken want door discussie over zaken als de betekenis van burgerschap zouden burgers alsnog tot een zinvolle definitie en invulling en praktisering daarvan kunnen komen.

Ik vond de discussie over de rol van de burger in de samenleving die zondag des te belangrijker omdat iedereen toen met haar of zijn gedachten nog bij de geweldpleging in Noorwegen moet hebben gezeten. Bij alle vragen daaromheen kon de vraag naar goed burgerschap bij niemand achterwege blijven. Ook niet als je niet in Noorwegen woonde. En ook niet als je senior was.